LANDEN VAN EUROPA
Servië

1 Vlag

2 Ligging op Europese kaart
Servië, officieel de Republiek Servië, is een land in het zuidoosten van Europa en moet niet verward worden met de Servische Republiek. Op 3 juni 2006 riep Montenegro zijn onafhankelijkheid uit, waardoor Servië als de opvolgingsstaat van de confederatie Servië en Montenegro eveneens een onafhankelijke staat is geworden. De officiële Servische onafhankelijkheidsverklaring kwam op 5 juni 2006.
Servië grenst aan zeven landen: in het noorden aan Hongarije (151 km), in het noordoosten aan Roemenië (476 km), in het zuidoosten aan Bulgarije (318 km), in het zuiden aan Macedonië (62 km) en Albanië (112 km), in het westen aan Bosnië-Herzegovina (302 km), in het zuidwesten aan Montenegro (124 km), en in het noordwesten aan Kroatië (241 km).

3 Oppervlakte
De oppervlakte van Servië is 77.474 vierkante kilometer. Dat is bijna 2x groter dan Nederland.
Servië omvat de autonome regio's Kosovo (10.887 km2) in het zuidwesten en Vojvodina (21.506 km2) in het noorden.

4 Bevolking
Het aantal inwoners is 7.379.339. Gemiddeld wonen er op een vierkante kilometer 95,2 mensen.

5 Hoofdstad en enkele belangrijke steden
De hoofdstad is Belgrado (1.120.090 inwoners). Andere steden met meer dan 100.000 inwoners: Kragujevac (211.580 inwoners), Niš (236.722 inwoners), Novi Sad (186.312 inwoners), Subotica (99.980 inwoners).

6 Geschiedenis: globale perioden, belangrijkste personen
In de Eerste Wereldoorlog werd het land bezet door de Centralen, maar in 1919 ging het Koninkrijk Servië met de nieuw gevormde Staat van Slovenen, Kroaten en Serven op in het Koninkrijk van Serven, Kroaten en Slovenen, vanaf 1929 Koninkrijk Joegoslavië geheten. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was Servië tussen 1941 en 1944 door Nazi-Duitsland bezet (tot 1943 met hulp van Italië). Joegoslavië werd in 1945 een federale republiek, die in de jaren negentig langzaam en vaak gewelddadig uit elkaar viel.
Dit leidde tot de situatie dat Servië tussen 1992 en 2006 met Montenegro een federatie vormde, vanaf 2003 Servië en Montenegro geheten. Zowel in de periode van het koninkrijk als ten tijde van Joegoslavië en de federatie met Montenegro was Servië het grootste en dominantste landsdeel. De in 2006 verkregen onafhankelijkheid was daarom weinig gewenst.
In februari 2008 scheidde Kosovo zich af van Servië en riep zichzelf uit tot onafhankelijke staat.
De President van Servië (Slobodan Milošević) werd door het Joegoslavië Tribunaal beschuldigd van oorlogsmisdaden in Kroatië, Kosovo en Bosnië en Herzegovina. In een tussenvonnis uit 2004 oordeelde het Tribunaal dat Milošević schuldig is aan massamoord en oorlogsmisdaden in zeven gemeentes in Bosnië en Herzegovina, waaronder Srebrenica en Prijedor. In juli 2008 wordt Radovan Karadžić in Servië gearresteerd; hij werd gezocht door het Joegoslavië Tribunaal vanwege zijn rol tijdens de Bosnische

Oorlog als leider van de Servische entiteit in de republiek Bosnië en Herzegovina, de Servische Republiek. Met deze arrestatie wordt de zoektocht naar de van oorlogshandelingen verdachte personen die geopereerd hebben tussen circa 1991 (begin burgeroorlog voormalig Joegoslavië) en 1999 (strijd in Kosovo) en die voornamelijk van Bosnische, Kroatische, Servische of Kosovaarse afkomst zijn, verder gecompleteerd.

7 Staatsvorm

Servië is een federale republiek. De wetgevende macht wordt gevormd door een 250 zetels tellende, rechtstreeks gekozen Nationale Assemblee van de Republiek Servië. De Servische president wordt via rechtstreekse verkiezingen voor vijf jaar gekozen. De president kan één keer herkozen worden. De president nomineert de premier, het parlement moet hierna haar goedkeuring geven.
Servië is geen van de Europese Unie.
Het Servische volkslied is Bože Pravde.
3 juni is de nationale feestdag (Dag van de Republiek).

8 Regio's en departementen

Servië bestaat uit drie regio's: de autonome provincie Vojvodina in het noorden; de autonome provincie Kosovo in het zuiden; Centraal-Servië, de rest van het land (dit is geen officiële bestuurlijke entiteit; de hoofdstad Belgrado bevindt zich in dit gedeelte). De 3 regio's zijn weer onderverdeeld in 31 districten en de stad Belgrado.
Hoewel Kosovo sinds juni 1999 onttrokken werd aan de macht van Servië en op 17 februari 2008 eenzijdig zijn onafhankelijkheid heeft uitgeroepen en dus een de facto onafhankelijke staat is, blijft Servië Kosovo beschouwen als een onlosmakelijk deel van haar grondgebied.

9 Infrastructuur

Het wegennet in Servië is ongeveer 50.000 km lang. De snelwegen zijn goed berijdbaar, maar sommige wegen in het landelijk gebied zijn niet altijd goed onderhouden. Het spoorwegennet is 4.000 km lang; hiervan is 35 procent geëlektrificeerd. Het waternetwerk bevindt zich grotendeels in het noorden van het land. Het heeft een totale lengte van 1.600 km met 1.000 km aan rivieren en 600 km aan kanalen. In Servië zijn 3 luchthavens (Belgrado, Pristina en Nis).

10 Klimaat

Servië heeft over het algemeen een gematigd landklimaat, met zeer koude winters en warme, vochtige zomers.

11 Rivieren en meren

De rivieren van Servië behoren tot drie verschillende afwateringssystemen: die van de Adriatische Zee, de Zwarte Zee en de Egeïsche Zee. Drie rivieren zijn goed bevaarbaar, maar veruit de belangrijkste rivier is de Donau, die door Servië stroomt en uitkomt in de Zwarte Zee. Belangrijke zijrivieren van de Donau zijn de Sava, de Tisa en de Morava.
De grootste meren zijn de Djerdap (253 km²), de Vlasina (16 km²) en de Perucac (12,4 km²).

12 Gebergten

In het noord-oosten liggen de Karpaten, in het zuid-oosten de Rhodopes en het Balkangebergte, in het zuid-westen de Dinarische Alpen. De hoogste piek is de Đeravica (2656 m), vlakbij de grens met Albanië en Montenegro.

13 Nationale en regionale parken

In Servië zijn 5 nationale parken, 120 natuurreservaten, 20 natuurparken, en ongeveer 470 natuurmonumenten. Het grootste is het nationale park Derdap van 63.000 ha groot. Dit park heeft het

grootste rivierklippenlandschap van Europa. Het Nationale Park Durmitor staat op de UNESCO-werelderfgoedlijst, vanwege het prachtige landschap met de diepste kloven van Europa.

14 Industrie en economie

De economie van Servië krabbelt langzaam op na jaren van sancties, oorlog en binnenlandse onrust. De grootste problemen begonnen rond 1991, toen Kroatië, Slovenië en Macedonië zich afsplitsten van Joegoslavië. Dit betekende dat Servië zich moest gaan bezinnen op een nieuwe economische structuur, die tot dan toe centraal aangestuurd werd vanuit de hoofdstad Belgrado. Bovendien verloor Servië een groot deel van het fabriekswezen aan Kroatië en Slovenië en kwam de belangrijke toeristische sector volledig stil te liggen. Gelukkig bleef de regio Vojvodina nog steeds de meest productieve agrarische regio van de Balkan, en ruwe materialen werden nog steeds gewonnen in de koolmijnen van het zuidoosten en de delfstoffenmijnen van Kosovo. In het midden van de jaren negentig van de vorige eeuw liep de inflatie op tot een wereldrecord van 600.000%. Deze bedroevende economische toestand was een van de redenen waarom eind 2000 de bevolking in protest kwam en uiteindelijk leidde dat tot de ondergang van het regime van Slobodan Miloševic.

Sinds die tijd nam het Servische parlement enkel harde economische beslissingen: stabilisering van de dinar, vereenvoudiging van het belastingsysteem en hervorming van de bancaire sector. In 2001 kwam Servië daardoor in aanmerking voor rente-vrije leningen van de Wereldbank en een krediet van 540 miljoen dollar, bedoeld voor politieke, economische en sociale hervormingen. In 2003 kreeg Servië van de Europese Unie nog eens een bedrag van 229 miljoen euro. Dit alles leidde er toe dat de economische groei in 2006 6,3% bedroeg, ondanks een werkloosheidspercentage van 20%, een groot export-tekort en een staatsschuld van meer dan 12 miljard dollar. Ook de corruptie en de georganiseerde misdaad kregen steeds minder grip op de economie van Servië, waardoor het weer wat interessanter voor het buitenland werd om in Servië te investeren.

Servië is rijk aan grondstoffen, met name zeer veel bruinkool en ligniet. Verder wordt er ook nog koper, goud en zilver, bauxiet, lood, zink en magnesiet gevonden. Ongeveer de helft van het huishoudelijke energieverbruik komt uit kolen. De eigen aardolie- en gaswinning is bij lange na niet genoeg om aan de binnenlandse vraag te voldoen en wordt ingevoerd vanuit Rusland, het Midden-Oosten en Libië. Elektriciteit wordt vooral geleverd door in Servië gevestigde waterkrachtcentrales en door op ligniet en bruinkool gestookte thermocentrales. Na 1945 is op grote schaal geïndustrialiseerd, maar de ineenstorting van het oude Joegoslavië en de internationale boycot hebben de industrie zwaar getroffen. De kunststoffenindustrie herstelde zich weer snel en kon zich zelfs op de export richten. Er wordt vooral geproduceerd voor de bouw en de infrastructuur in eigen land en PVC-producten voor de export. Door de vele nieuwbouwprojecten is er een grote vraag naar verf en lakken. De huidige industrie produceert voornamelijk voor het binnenland, maar kan niet aan die vraag voldoen. In Vojvodina zijn metaal- en olieverwerkende, chemische en farmaceutische bedrijven aanwezig. In Servië worden auto's en vrachtwagens (o.a. Zastava's), tractoren, landbouwmachines, elektrische apparaten, chemische en farmaceutische producten gemaakt.

15 Wijnbouw

Wijnbouw in Servië is al heel oud. Er wordt al meer dan 1000 jaar wijn gemaakt. Er zijn bijna 70.000 hectare wijngaarden in Servië, een productie van ongeveer 390.000 ton druiven per jaar. De belangrijkste Servische wijngaardgebieden zijn gelegen rond Belgrado.

16 Landbouw

De belangrijkste agrarische producten zijn: maïs, tarwe, rogge, fruit, wijnen en vlees. Vojvodina is de graanschuur van het land. Appelen, pruimen en ander fruit wordt veel verbouwd in de hooggelegen gebieden rondom Belgrado. Grote graanverbouwende en melkveehoudende boerderijen in het nabijgelegen Pannonisch Bekken leveren voedsel voor de inwoners van Belgrado en de rest van Servië, terwijl vee en vleesproducten worden geëxporteerd. De visserij levert vooral visconserven. Het grootste

gedeelte van het bouwland in Servië is privé-bezit, hoewel er een wettelijke limiet is aan de hoeveelheid grond die een boer mag bezitten. De regering bezit en beheert de resterende landbouwgrond met collectieve boerderijen of coöperaties.

17 Bosbouw
Ongeveer 1/3 van de oppervlakte bestaat uit bossen.

18 Godsdienst
De grondwet garandeert godsdienstvrijheid en kerk en staat zijn in Servië gescheiden, althans zolang de belangen van de staat niet geschaad worden. De christelijke Servisch-Orthodoxe Kerk vormt de grootste geloofsgemeenschap in Servië met 85%, daarna rooms-katholieken met 5,5%, islamieten met 3,2%, protestanten met 1,1%, andere religies en atheïsten met 5,2%.

19 Onderwijs
Het basisonderwijs in Servië, voor kinderen tussen zeven en vijftien jaar oud, is gratis en na acht jaar basisschool kunnen kinderen kiezen voor een beroepsopleiding of algemeen voortgezet onderwijs ('sredjna skola'). Deze vervolgopleidingen duren drie of vier jaar. Ongeveer een derde van de leerlingen gaat echter naar het 'gimnazija', waar een algemene opleiding de basis vormt voor een universitaire carrière.

20 Cultuur
De Servische cultuur (kunst, kunstnijverheid en muziek) is vooral beïnvloed door het platteland en boerenstand. Ook het Byzantijnse rijk en de Servisch-otrhodoxe kerk heeft veel invloed gehad op de cultuur. Servië heeft een lange traditie van handwerk (aardewerk, keramiek, tapijten, sieraden). Servië heeft meer dan 130 musea, verspreid over het hele land; in Belgrado zijn de belangrijkste te vinden. Er zijn 3 nationale bibliotheken en bijna 700 plaatselijke. In het land staan talloze prachtige oude kloosters en kerken. In vrijwel alle grote steden zijn schouwburgen, muziektheaters, bioscopen en andere culturele instellingen te vinden.

21 Eten en drinken
De Servische keuken is zeer beïnvloed door Turkse en Griekse tradities. Enkele typische Servische gerechten zijn: Ćevapčići (een nationale schotel bestaande uit geroosterde, zwaar gekruide gemengde gehaktpasteitjes), Koljivo (gebruikt in godsdienstige rituelen), Servische salade, Sarma (gevulde kool), podvarak (braadstukvlees met zuurkool) en moussaka. Verder: boranije (sperziebonen met knoflook, wordt gegeten met yoghurt), tavca (bonenschotel), burek (broodje gehakt of kaas), Pljeskavica (Servische variant op de hamburger).
De nationale drank van Servië is Slivovitz (gedistilleerd vergist pruimsap); ook koffie wordt veel gedronken.

22 Taal
De officiële taal van Servië is het Servisch, maar er worden verschillende andere talen gesproken, o.a. Servisch, Albanees, Hongaars, Roemeens, Kroatisch, Slowaaks, Bulgaars en Roetheens.

23 Geldeenheid
De munteenheid in Servië is de Servische dinar.

24 Media
Radio Televizija Srbije (Radio Televisie Servië) is de Servische nationale televisiezender, die uitzendingen verzorgt voor radio en televisie. Daarnaast is er een groot aantal lokale en commerciële zenders (alleen al zo'n 200 radiostations!). In Servië worden ongeveer 30 landelijke kranten uitgegeven, bijna 600 lokale

en rond de 500 tijdschriften. De bekendste kranten in Servië zijn de Politika, Novosti, Blic, Glas Javnosti en Danas. De belangrijkste op het bedrijfsleven georiënteerde bladen zijn Pregled en Ekonomist.

25 Belangrijkste monumenten en topics

- Noordelijk Servië (Vojvodina): deze regio wordt gekenmerkt door mooie steden als Novi Sad, die vaak hun barokke afkomst goed hebben behouden. De Vojvodina wordt vooral gekenmerkt door dorpjes en akkers met uitgestrekte velden zonnebloemen, tarwe en andere gewassen.
- Centraal Servië (regio ten zuiden van Belgrado): vormt het hart van Servië. Het gebied wordt gekenmerkt door heuvels en laaggebergte. Residentie van de Servische vorsten, prachtigste Servisch-orthodoxe kloosters. De folkloristische festivals met zigeunermuziek, zoals het Guca-festival, verlenen deze streek een bijzonder charme.
- Westelijk Servië: gevarieerd landschap. In het noorden liggen de laagvlakten van Macva, terwijl de rest van het gebied wordt gekenmerkt door bergen en hoogvlakten. De laaggelegen delen staan bekend om de boomgaarden, de machtige Donau (vormt de grens van het nationale park Tara), middeleeuwse kloosters.
- Oostelijk Servië: bergachtige streek met valleien en meren, verschillende grotten. Vooral ongerepte natuurschoon. De oorspronkelijk Romeinse nederzettingen Gamzigrad en Caricin Grad behoren tot de belangrijkste bezienswaardigheden van Servië. Ook het stadje Nis is een bezoek waard.